

Stanowisko
Strony Samorządowej Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego
ws. stanu przygotowań do wyborów samorządowych w 2018 r.

Uchwalona w dniu 11 stycznia 2018 r. ustawa o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych wprowadziła fundamentalne zmiany w kodeksie wyborczym. W trakcie pośpiesznych prac nad poselskim projektem tej ustawy środowisko samorządowe zwracało uwagę na fakt, że nie podziela opinii o problemach z transparentnością dotychczasowego systemu wyborczego, które - zdaniem projektodawców - stanowiło uzasadnienie do radykalnej reformy kodeksu wyborczego. Zwracaliśmy również uwagę na fakt, że szereg nowych regulacji może znacząco utrudnić przygotowanie oraz przeprowadzenie wyborów.

Polski samorząd terytorialny jako część administracji publicznej szanuje jednak wolę Ustawodawcy i mimo wielu niesprawiedliwych i krzywdzących tez, jakie padały w trakcie debaty nad nowym prawem wyborczym, zamierza w pełni wywiązać się z zadań, jakie na niego nałożono. Pomimo znaczącego ograniczenia roli JST w zakresie techniczno-organizacyjnego przygotowania wyborów i powierzenia części obowiązków nowej, centralnej administracji wyborczej, samorządy traktują to zadanie bardzo poważnie.

Wybory to akt fundamentalny w systemie demokratycznym. Ich sprawne i transparentne przeprowadzenie jest kluczowe dla zaufania obywateli do państwa. Wyrażamy więc daleko idące zaniepokojenie stanem przygotowań do przeprowadzenia nadchodzących wyborów samorządowych. Wystarczy wymienić:

- problemy z rekrutacją urzędników wyborczych (zaledwie 1200 chętnych na 5200 miejsc do obsadzenia, zgodnie z wypowiedzią przewodniczącego PKW z 21 marca br.) wynikające w naszym przekonaniu w dużej mierze z systemowej zasady zakazującej pełnienia obowiązków w urzędzie zatrudnienia,
- niejasne ramy współpracy centralnej administracji wyborczej z jednostkami samorządu terytorialnego,
- brak informacji o zakresie i formie finansowania zadań zleconych JST (brak projektu porozumień),
- brak realnej wyceny kosztów organizacji wyborów oraz niezbędnych zmian w budżecie państwa,
- brak decyzji o sposobie zakupu sprzętu niezbędnego do zapewnienia transmisji i rejestracji prac obwodowych komisji wyborczych,
- brak specyfikacji technicznych oraz określonych wymogów dla zapewnienia transmisji,
- istotne wątpliwości prawne związane z ochroną wizerunku wyborców.

Strona Samorządowa Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego wyraża obawę, że co najmniej część ze wskazanych powyżej kwestii może nie zostać satysfakcjonująco rozwiązana w czasie, jaki pozostał do terminu wyborów. Zasadniczym problemem może okazać się nie tyle ilość czasu, jaka pozostała na organizację, lecz nierozwiązane problemy, wynikające wprost z nowych zapisów kodeksu wyborczego. Dlatego apelujemy o podjęcie pilnych działań zmierzających do skutecznego załatwienia wymienionych powyżej spraw, włącznie z podjęciem w niezbędnym zakresie pilnej nowelizacji przepisów kodeksu wyborczego.

Warszawa, 28 marca 2018 r.

Marek Olszewski
Związek Gmin Wiejskich RP

Zygmunt Frankiewicz
Związek Miast Polskich

Krzysztof Żuk
Unia Metropolii Polskich

Wojciech Długoborski
Unia Miasteczek Polskich

Edmund Kaczmarek
Związek Powiatów Polskich

Adam Struzik
Związek Województw RP

Jacek Krywult
Ogólnopolskie Porozumienie
Organizacji Samorządowych